

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

1. Innledning

Dette er en felles besøksstrategi for følgende naturreservater:

- Brumundsjøen-Harasjømyra
- Hakaskallen
- Holmby
- Mørkåa
- Tegningdalen
- Trautskogen
- Viengskletten
- Vålerberget

Alle områdene ble vernet eller utvidet gjennom ordningen med frivillig vern i 2014. I forbindelse med utarbeidelsen av informasjonsplakater for områdene, utarbeides det nå en felles besøksstrategi.

2. Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget for alle områdene ble gjennomgått i forbindelse med verneprosessene i 2014. Det ble da utført naturfaglige registreringer av samtlige områder.

Hovedformålet for naturreservatene er å ta vare på de helhetlige økosystemene som disse områdene utgjør. Naturreservatene, med unntak av Brumundsjøen-Harasjømyra, består i hovedsak av gammelskog med gran og furu. Det er i naturreservatene registrert arter som er regionalt sjeldne eller rødlistede, hovedsakelig karplanter, lav- og sopparter som er tilknyttet eldre skog.

Brumundsjøen-Harasjømyra naturreservat er en del av et større RAMSAR-område som inngår i Hedmarksvidda våtmarksområde i Hamar og Ringsaker kommuner. Formålet med Brumundsjøen-Harasjømyra naturreservat er bevaring av et viktig våtmarksområde, og dets betydning for det biologiske mangfoldet. Naturreservatet har et rikt fugleliv, og er et viktig hekkeområde for en rekke våtmarksfugler.

2.1 Sårbare naturverdier

I korte trekk er verneverdiene i reservatene Hakaskallen, Holmby, Mørkåa, Tegningdalen, Trautskogen, Viengskletten og Vålerberget tilknyttet gammelskogen. Områdene har arter som er alt fra regionalt sjeldne til truede arter, hovedsakelig lav og sopp tilknyttet gammelskogen, men også en del sjeldne karplanter inngår i områdene.

Brumundssjøen-Harasjømyra naturreservat har, foruten sårbare gammelskogarter, naturverdier knyttet til det rike fuglelivet. Området er et viktig hekkeområde for våtmarksfugl, noe som er viktig å ivareta med tanke på eventuell tilrettelegging for besøkende.

For nærmere detaljer omkring verneverdiene i naturreservatene henvises det til beskrivelse i Naturbase, rapporter i NARIN og forvaltningsplaner for de enkelte områdene.

Per dags dato er en forvaltningsplan for Brumundsjøen-Harasjømyra naturreservat under utarbeidelse.

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

2.2 Den besøkende

I samtlige naturreservat er de besøkende i hovedsak lokale personer som benytter områdene i fritidsøyemed. Det er i verneforskriften til de enkelte reservatene satt bestemmelser om ferdsel og bruk, og i alle reservatene er det tillatt aktiviteter som bær- og matsopp-plukking, tradisjonell jakt og fiske og turgåing. Å benytte naturreservatene til disse formålene anses ikke å være en trussel for naturverdiene.

Brumundsjøen-Harasjømyra naturreservat ligger i tilknytning til flere hytteområder (f.eks. Brumundsetra og Nysetra), og det går enkelte turstier, skiløyper og hundeløyper gjennom naturreservatet. Det er også sannsynlig at Hedmarksvidda besøkes noe av fugleinteresserte med tanke på det rike fuglelivet.

I Hakaskallen naturreservat har DNT en mindre såkalt «nødbu» som er åpen. Bua og stinettet rundt markedsføres av DNT på siden ut.no.

*Bilde 1: Brumundsjøen-Harasjømyra naturreservat.
Fotograf: Suzanne Wien*

Noen av naturreservatene (Holmby, Viengskletten og Vålerberget) har svært få besøk. Det er ingen naturlige innfallsporter eller stier gjennom områdene, og naturreservatene ligger ikke i tilknytning til eksisterende turterreng, og er til dels lite tilgjengelige. Særlig Viengskletten naturreservat har et utfordrende terreng. Det vurderes at det er et mindre behov for informasjonsplakater her enn i øvrige verneområder.

Det er ikke foretatt besøkskartlegging eller besøkstelling innenfor de enkelte verneområdene. Vurdering av antall besøkende og behov for informasjon er gjort ut fra intern kunnskap om naturreservatene.

3. Mål

Denne besøksstrategiens mål for verneverdiene er å opplyse om dem på en måte som ikke fører til unødvendig forstyrrelse eller ødeleggelse. Dette skal oppnås ved å sette opp informasjonsplakater på plasser der det er naturlig at de besøkende starter sin tur. Målet for de besøkende er at de skal få lære seg noe om reservatet og dets verdier.

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Med bakgrunn i overordna mål for verneverdiene er det ikke et mål for besøksforvaltningen å tilrettelegge for økt besøk innenfor naturreservatene. Derimot opplever vi at det er både et behov og et ønske om å få/gi informasjon om naturreservatene og verneverdiene til folk som oppholder seg i reservatene med omegn. Vi mener dette kan legge til rette for økt interesse for biologisk mangfold og en større forståelse for områdevern. Ved å informere om spesielle hensyn som bør tas, vil dette også kunne bidra positivt med tanke på å ta vare på sårbare naturverdier.

Bilde 2: Mørkåa naturreservat. Et eksempel på et naturreservat som er lite tilgjengelig, og lite berørt av menneskelig ferdsel og aktivitet. Fotograf: Tom Hellik Hofton

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

4. Tiltaksplan

Det er et ønske å utarbeide informasjonsplakater til samtlige av verneområdene. Plakatene skal settes opp ved naturlige innfallsporter og skal inneholde informasjon om det enkelte verneområdet og eventuelle spesielle hensyn som bør tas i forbindelse med ferdsel. Plakatene skal utarbeides i tråd med designmanualene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet.

Noen av naturreservatene inneholder én eller flere stier, veier eller løyper. Plakater bør settes ut ved alle naturlige innfallsporter, i hovedsak vil dette si 1-2 plakater per naturreservat, med unntak av Brumundsjøen-Harasjømyra; på grunn av størrelsen på området og stinettet i området rundt, både sommer og vinter, foreslås det å oppføre flere informasjonsplakater her.

Det er vurdert å ikke være behov for øvrige tiltak for å tilrettelegging eller kanalisering av ferdselen i naturreservatene. Ferdselen er lav i alle disse naturreservatene, og det er ingen tegn til skader på vegetasjon, verneverdier, stier osv. på grunn av ferdsel.

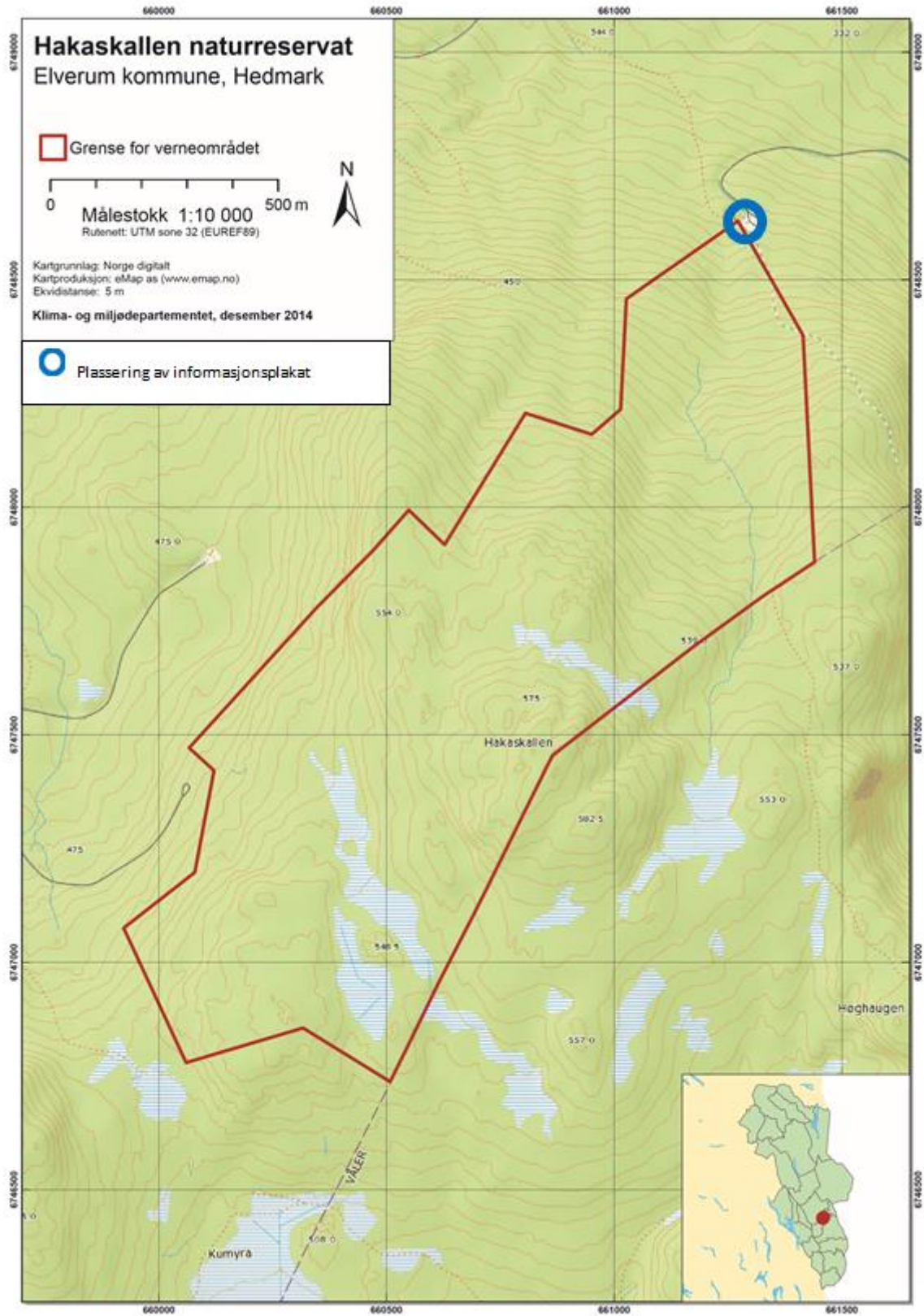
Vedlagte kart viser anbefalt plassering av informasjonsplakater i respektive verneområde.

4.1 Behov for informasjonsplakater

Verneområde	Prioritering i 2017	Antall informasjonsplakater
Hakaskallen	1	2
Mørkåa	1	2
Tegningdalen	1	1
Trautskogen	1	1-2
Brumundsjøen-Harasjømyra	1	6
Viengskletten	2	1
Vålerberget	2	1
Holmby	2	1

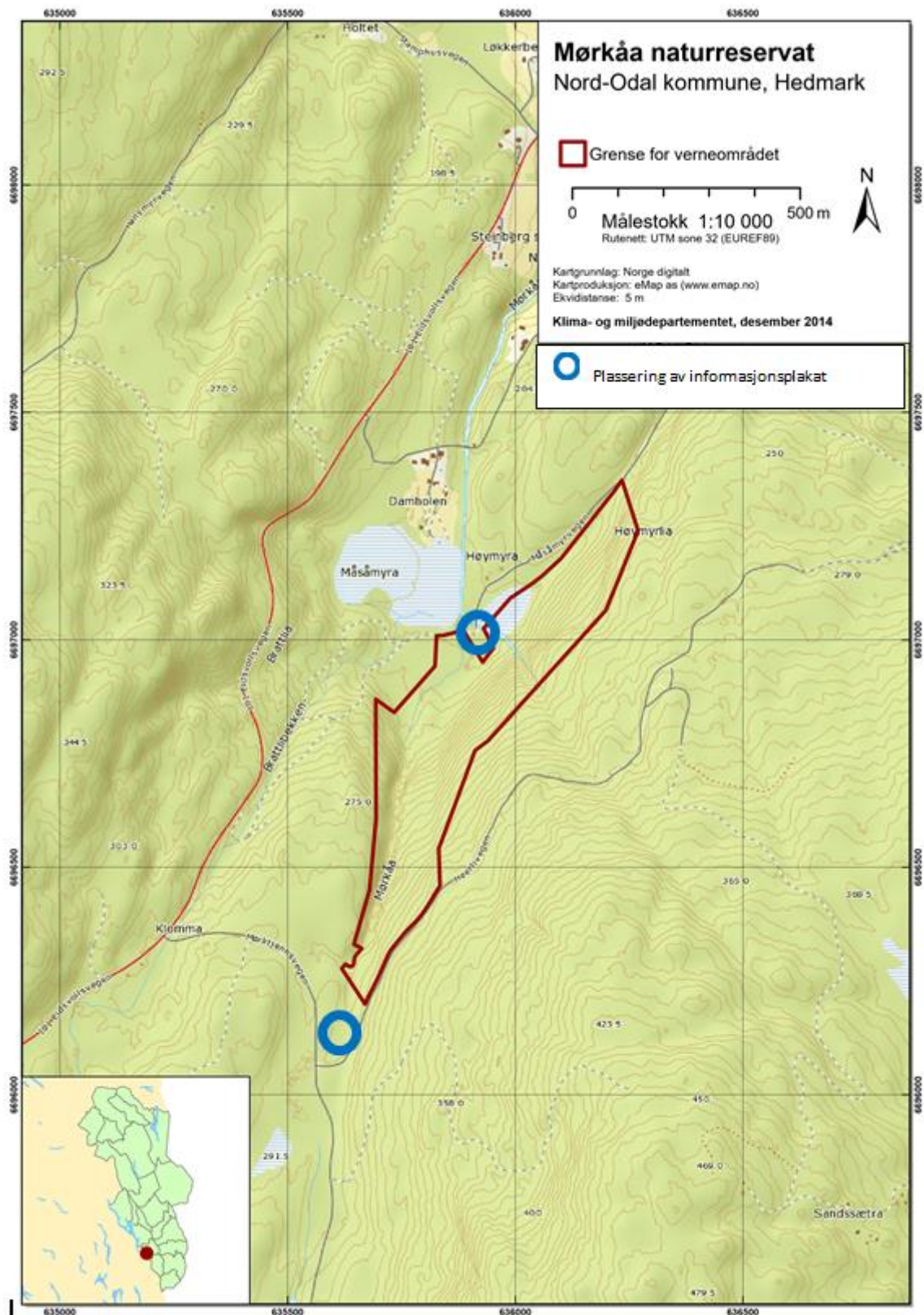
Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 1 – kart Hakaskallen

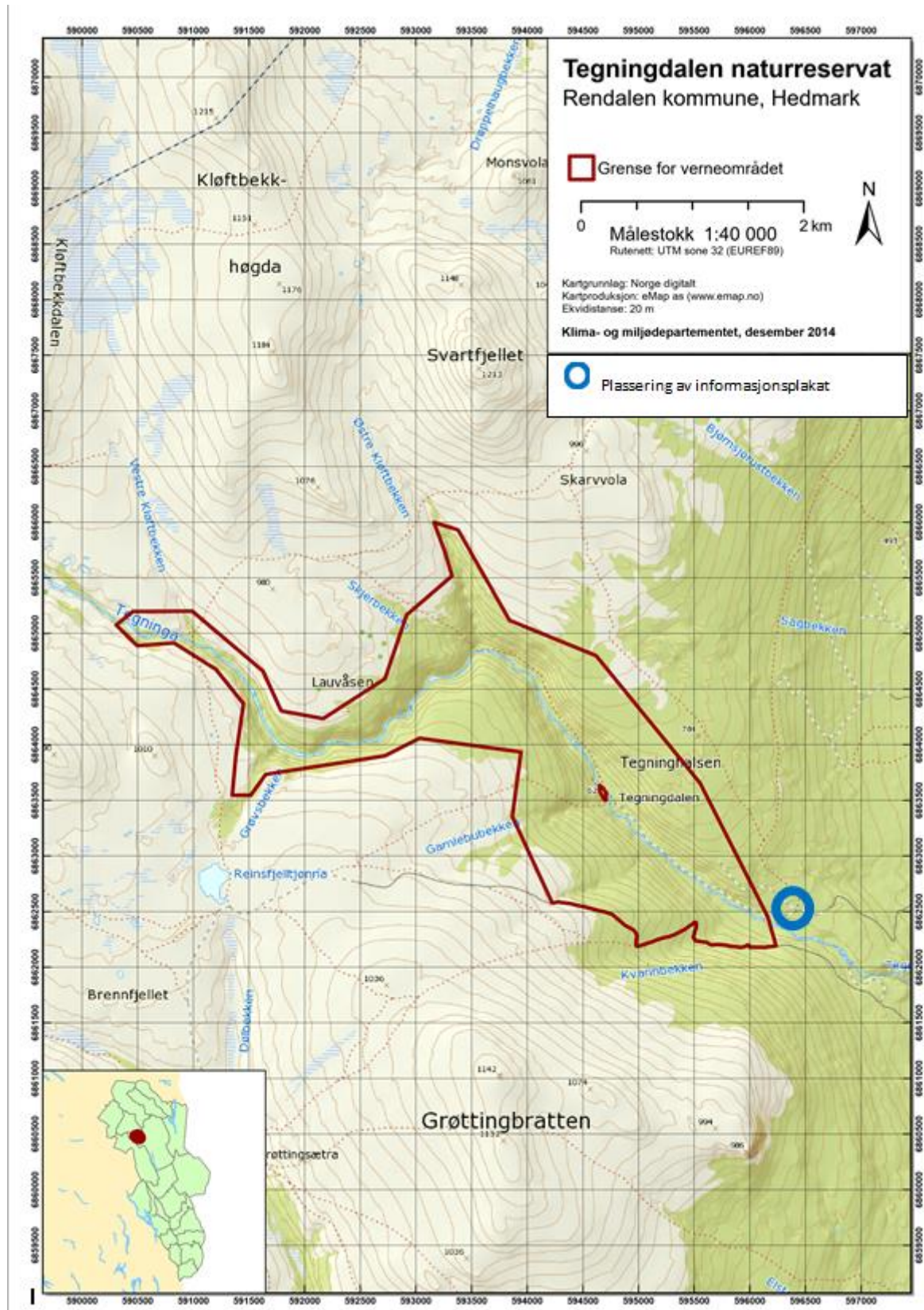
Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 2 – kart Mørkåa

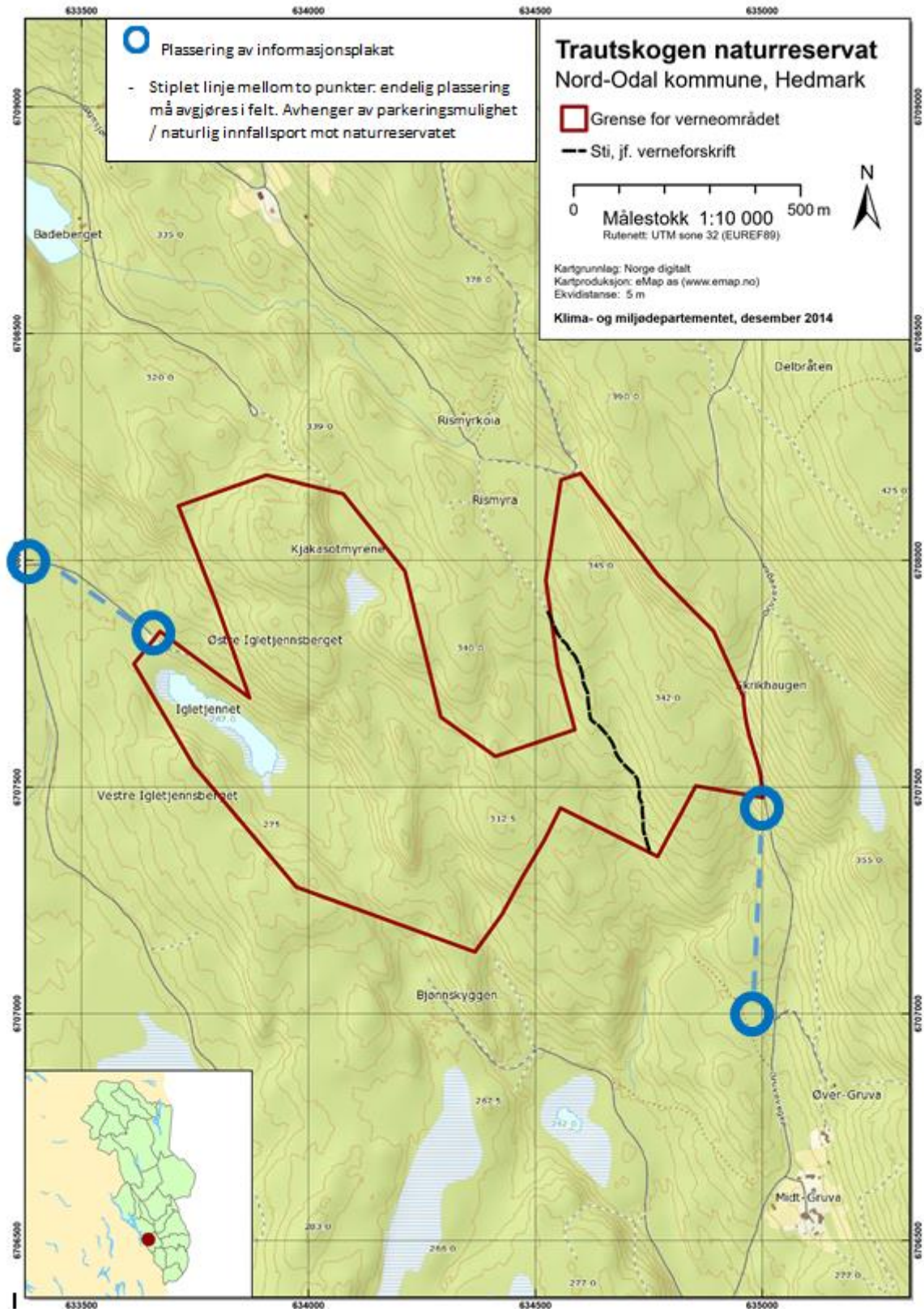
Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 3 – kart Tegningdalen

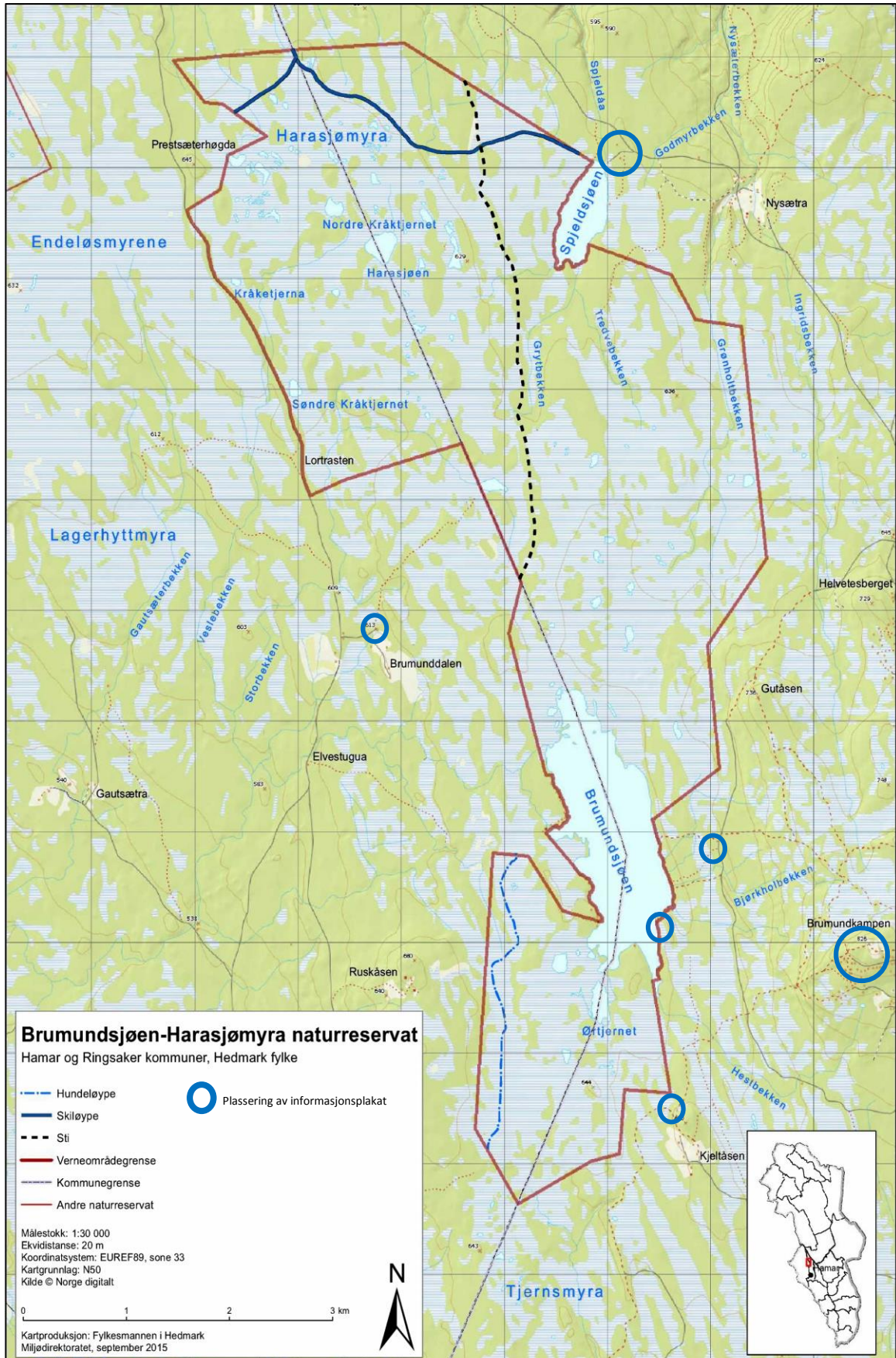
Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 4 – kart Trautskogen

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 5 – kart Brumundsjøen-Harasjømyra

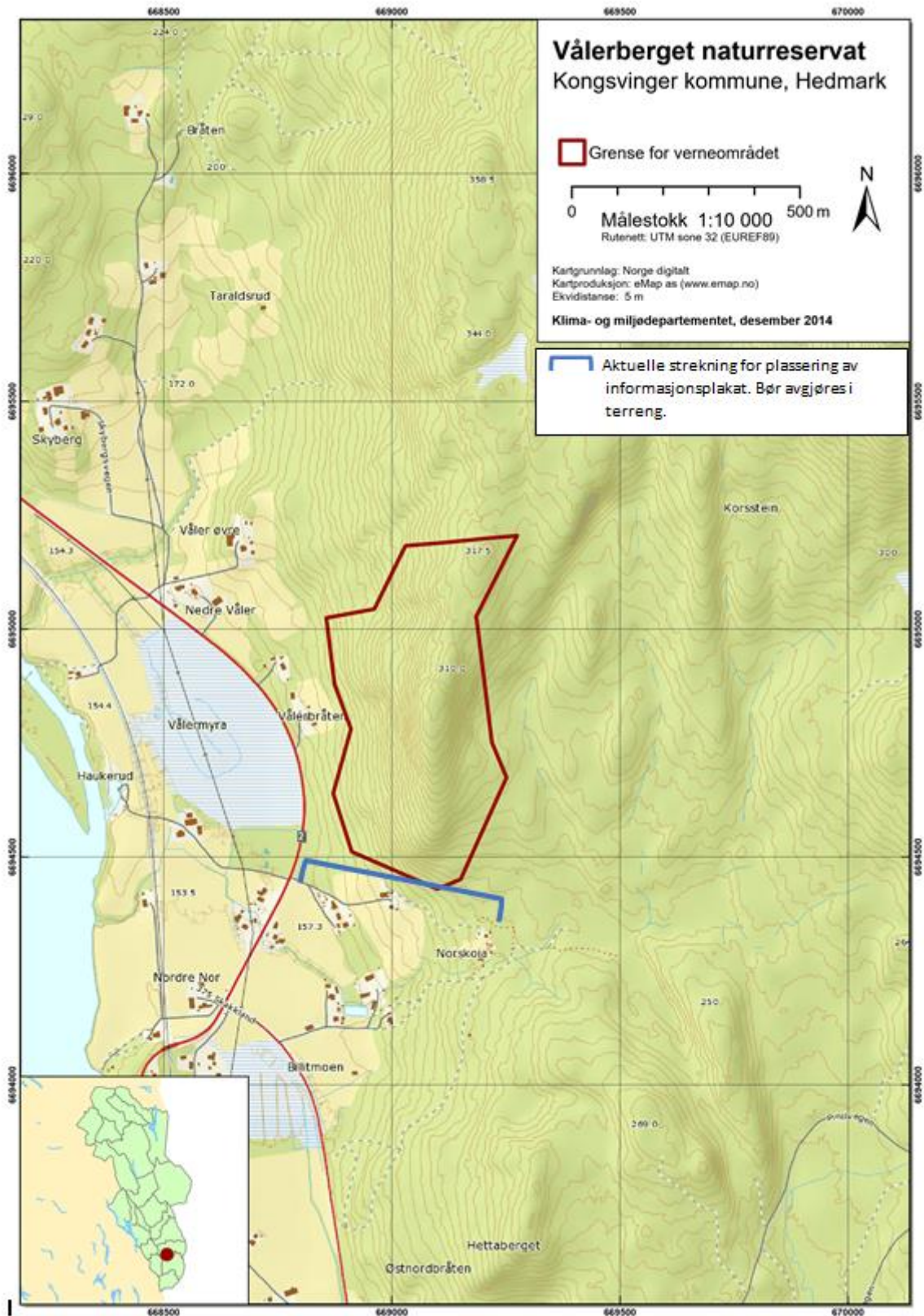
Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 6 – kart Viengskletten

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 7 – kart Vålerberget

Enkel besøksstrategi for 8 naturreservater Fylkesmannen i Hedmark

Vedlegg 8 – kart Holmby

